

STEINKJER KOMMUNE

Tjenesteenhet informasjon

Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Vår ref:
06/3096-12348/06/TOEL

Arkiv
014

Deres ref:

Dato:
01.09.2006

Forslag til endringer i valgloven - høring

Høringsnotatet med forslag til endringer i valgloven ble forelagt formannskapet i møte 31.08.06 hvor dette vedtaket ble fattet:

Steinkjer kommune går inn for følgende:

1. Utsendelse av valgkort:

Dagens ordning med at kommunene selv kan bestemme om det skal utsendes valgkort eller ikke bør opprettholdes.

2. Forhåndsperioden skal avsluttes:

Forslaget om å endre forhåndsstemmeperioden til siste torsdag før valgdagen støttes.

3. Frist for å søke om å avgi ambulerende stemme:

Dersom forhåndsstemmeperioden endres fra siste fredag før valgdagen til siste torsdag før valgdagen må fristen for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmegivning settes til siste torsdag før valgdagen.

4. Innkomning av forhåndstemmegivninger:

Dagens ordning med at forhåndstemmegivningen må være kommet inn til valgstyret innen kl. 20.00 på valgdagen bør opprettholdes.

5. Legitimasjon: Departementets forslag støttes

6. Foreløpig optelling: Departementets forslag støttes.

7. Kontrolltelling av stemmesedler pga. avvik: Departementet forslag støttes.

8. Foreløpig optelling av stemmer avgitt på forhånd: Departementets forslag støttes.

Skjæringsdatoen for manntallet:

Departementets forslag om eventuelt å flytte skjæringsdatoen fra 31.05. til 30.06. støttes

Valg og politiske meningsmålinger:

Gjeldende regelverk i valglovens § 9-9 bør opprettholdes.

Vedlagt følger rådmannens fremlegg for formannskapet.

Med hilsen

Tor Odd Elnan
Formannskapssekretær

Vedlegg

MØTEBOK

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Formannskapet	31.08.2006	06/138

Arkivsaksnr: 06/3096

Klassering: 014

Saksbehandler: Tor-Odd Elnan

FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN - HØRING

Trykte vedlegg:

Kommunal- og regionaldepartementets høringskriv av 20.06.2006.

Forslag til vedtak:

Steinkjer kommune går inn for følgende:

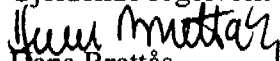
- 1. Utsendelse av valgkort:**
Dagens ordning med at kommunene selv kan bestemme om det skal utsendes valgkort eller ikke bør opprettholdes.
- 2. Forhåndsstemmeperioden skal avsluttes:**
Forslaget om å endre forhåndsstemmeperioden til siste torsdag før valgdagen støttes.
- 3. Frist for å søke om å avgi ambulerende stemme:**
Dersom forhåndsstemmeperioden endres fra siste fredag før valgdagen til siste torsdag før valgdagen må fristen for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmegivning settes til siste torsdag før valgdagen.
- 4. Innkomning av forhåndsstemmegivninger:**
Dagens ordning med at forhåndsstemmegivningen må være kommet inn til valgstyret innen kl. 20.00 på valgdagen bør opprettholdes.
- 5. Legitimasjon:** Departementets forslag støttes.
- 6. Foreløpig opptelling:** Departementets forslag støttes.
- 7. Kontrolltelling av stemmesedler pga. avvik:** Departementets forslag støttes.
- 8. Foreløpig opptelling av stemmer avgitt på forhånd:** Departementets forslag støttes.

Skjæringsdatoen for manntallet:

Departementets forslag om eventuelt å flytte skjæringsdatoen fra 31.05. til 30.06. støttes.

Valg og politiske meningsmålinger:

Gjeldende regelverk i valglovens § 9-9 bør opprettholdes.

Hans Brattås
rådmann

Saksopplysninger:

Kommunal- og regiondepartementet har ved høringsnotat av 20.06.2006 til bl.a. alle landets kommuner oversendt forslag til endringer i valgloven.

Det foreslås følgende lovendringer:

1. Kommunen v/valgstyret sørger for at det blir utsendt valgkort til alle stemmeberettigede som er manntallsført i kommunen, og som har bostedsadresse innenriks (unntatt Svalbard og Jan Mayen)
2. Forhåndsstemmeperioden skal avsluttes:
Innenriks: Siste torsdag før valgdagen
Utenriks: Fredag en uke før valgdagen
3. Frist for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmemottaking må ikke settes senere enn siste torsdag før valgdagen.
4. Forhåndsstemmegivningene må være kommet inn til valgstyret innen kl. 20 første tirsdag etter valgdagen
5. Velgerer som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Dersom velgeren ikke har legitimasjon, kan identiteten bekreftes av en annen person over 18 år som legitimerer seg.
6. Foreløpig opptelling skal foretas ved manuell telling av stemmesedlene. Foreløpig opptelling av stemmesedlene kan likevel foregå ved edb-teknisk system dersom det benyttes et annet system enn ved den endelige opptellingen.
7. Kontrolltelling p.g.a. avvik mellom foreløpig og endelig opptelling skal foregå manuelt.
8. Foreløpig opptelling av stemmer avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen.

Dessuten ønsker departementet høringsinstansenes syn på:

1. Skjæringsdatoen for manntallet:
Problemstilling: Kan skjæringsdatoen forskyves fra 31. mai til 30. juni i valgåret uten at dette vil gjøre det vanskelig å sende ut valgkort?
2. Valg og politiske meningsmålinger:
Problemstilling: Bør det innføres restriksjoner når det gjelder medias adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen.

Departementet har satt høringsfristen til 20.september 06.

Så over til det enkelte forslag til lovendring:

1. Plikt til å sende utvalgkort til alle stemmeberettigede som er manntallsført i kommunen:

I gjeldene valglov har det vært opp til den enkelte kommune å bestemme om det skal sendes ut valgkort eller ikke. Det har da vært opp til kommunen å vurdere hvilke hjelpemidler som er

nødvendig for at kommunen skal kunne gjennomføre valget, ikke bare effektivt, men også kostnadseffektivt. I den lovendringen som nå foreslås blir kommunene pliktig til å sende ut valgkort til alle som er manntallsførte.

Det er positivt at velgerne inviteres til å delta ved valg ved å få et valgkort hjem til seg i egen postkasse. Samtidig er det en påminnelse om det forestående valget, og det vil derved kunne hevdes å ha en viss mobiliserende effekt. Ved å sende ut valgkort til samtlige velgere kan kommunen få gitt dem personlig informasjon om hvilken kommune de er manntallsførte i og at de på valgdagen må stemme i denne kommunen. Ved å sende ut valgkort vil man kunne gi den enkelte velger konkret informasjon også om hvor velgerens valglokale er og dets åpningstid. Ved å sende ut valgkort vil sannsynligvis flere velgere trolig stemme i det valglokalet de er manntallført i på valgdagen noe som igjen vil bidra til et rakere valgoppgjør.

Utsendelse av valgkort til alle kommunens manntallsførte koster penger. For Steinkjer kommunes del med ca. 16.000 manntallsførte vil dette dreie seg om ca. kr. 100.000,- . Ved de to siste valg i Steinkjer har valgstyret valgt å ikke sende ut valgkort ut i fra kostnaden med dette. Dette har etter de registreringer som er gjort ikke ført til noen problemer for den enkelte velger.

Jeg vil foreslå at formannskapet i sin uttalelse til departementet på dette punkt går inn for å opprettholde dagens ordning hvor kommunene selv kan bestemme om det skal sendes ut valgkort eller ikke.

2 og 4: Når forhåndsstemmegivningen bør avslutte og når forhåndsstemmegivningen må være valgstyret i hende for å kunne godkjennes.

Etter gjeldene valglov har forhåndsstemmegivningen kunne vært foretatt til og med siste fredag før valgdagen. Det foreslås nå at perioden innskrenkes med 1 døgn til siste torsdag før valgdagen. Dette for å sikre at avgitte forhåndsstemmer vil komme tidsnok frem. I utgangspunktet bør det være slik at en velger som avgir forhåndsstemme på lovlig tidspunkt skal vite at forhåndsstemmegivningen kommer tidsnok frem.

Når forhåndsstemmen må være valgstyret i hende for å bli godkjent har i henhold til gjeldende lov vært kl. 20.00 på valgdagen. Det foreslås nå at denne frist settes til kl. 20.00 tirsdagen etter valgdagen. En slik ordning vil medføre at det endelige valgresultatet blir ferdig en dag senere.

Ved valget i 2005 kom det inn 1 forhåndsstemme etter valgdagen og denne kom på tirsdags morgenen. Hadde siste forhåndsstemmedag vært torsdag i stedet for fredag ville denne stemmen ha kommet på valgdagen.

Jeg vil foreslå at formannskapet i sin uttalelse til departementet går inn for:

- *At lovens endres slik som foreslått av departementet at forhåndsstemmeperioden innenriks skal avsluttes siste torsdag før valgdagen.*
- *At gjeldene lov om at forhåndsstemmegivningen må være valgstyret i hende innen kl. 20.00 på valgdagen for å kunne godkjennes.*

3. Frist for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmemottaking ikke må settes senere enn siste torsdag før valgdagen.

Dersom siste dag for forhåndsstemmemottak endres til siste torsdag før valgdagen kan fristen ikke settes senere en denne dagen da det ambulerende stemmemottaket må skje inne før forhåndsstemmeperiodens slutt.

5. Velgerens legitimasjon.

6. Foreløpig opptelling av stemmesedler
7. Kontrolltelling av stemmesedler på grunn av avvik.
8. Endring av tidspunktet når foreløpig opptelling av avgitte forhåndsstemmer kan starte.

Jeg vil foreslå at formannskapet i sin uttalelse støtter departementet i de endringer som her foreslås.

Skjæringsdatoen for manntallet:

Ved stortingsvalget i 2005 ble til sammen 3887 stemmegivninger i alle kommuner forkastet fordi velgeren ikke stod i manntallet i den kommunen hvor stemmen ble avgitt på valgdagen. Det kan være flere årsaker til at valgtingsstemmegivninger blir forkastet fordi velgeren ikke står i manntallet i kommunen:

- Velgerne tror feilaktig at de er manntallsført i vedkommende kommune.
- Velgeren tror at det går an å stemme i en annen kommune enn den de er manntallsført i også på valgtinget, slik de kan ved forhåndsstemmegivningen.
- Utenlandske statsborgere som tror de har stemmerett også ved stortingsvalg, slik de har ved lokalvalg.

Som et mulig tiltak er å skive skjæringsdatoen for manntallsføringen nærmere valget enn 31. mai.

Departementet vil ha kommunenes syn på dette og da særlig i forhold til praktiske gjøremål. Jeg kan ikke se at det vil skape problemer med gjennomføringen av valget om skjæringsdatoen flyttes fra 31.05. til 30.06.

Jeg foreslår at formannskapet i sin uttalelse støtter departementet i at skjæringsdatoen godt kan flyttes fra 31. 05. til 30.06. i valgåret.

Valg og politiske meningsmålinger:

Gjeldende rett:

Valglovens § 9-9 fastsetter at valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt på valgdagen ikke må offentliggjøres før kl. 20 på valgdagen. Ut over dette inneholder ikke valgloven som setter restriksjoner når det gjelder å offentliggjøre meningsmålinger i tilknytning til valg. Valgloven har ikke regler eller straff eller andre sanksjoner mot dem som måtte bryte bestemmelsene i § 9-9.

Av høringsnotatet fremgår:

I den senere tid er det reist spørsmål om publisering i ulike medier like før valget kan påvirke velgernes stemmegivning, og om det bør settes forbud mot slik publisering.

Departementet har på denne bakgrunn innhentet en utredning fra Institutt for medier og kommunikasjon, Universitetet i Oslo.

Utredningen tar for seg de siste fire stortingsvalgene. Konklusjonen er at det ikke kan påvises noen klare sammenhenger mellom partienes oppslutning på meningsmålinger og den oppslutning de oppnår i selve valget. Det finnes eksempler på at jevnt stigende eller synkende kurver på meningsmålingene har gitt utslag i valgoppslutningen, men det er også eksempler på at en tydelig tendens blir brutt like før valget.

Jeg vil foreslå at formannskapet i sin uttalelse går inn for at gjeldende regelverk opprettholdes.